

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä maaliskuuta 2014

199/2014

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus ajoneuvojen katsastushenkilöstön jatkokoulutuksesta ja muusta ammattitaidosta

Annettu Helsingissä 6 päivänä maaliskuuta 2014

Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 19 §:n 4 momentin ja 21 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa (957/2013) tarkoitetun katsastustoiminnasta vastaavan jatkokoulutus- ja ammattitaitoväestön, katsastajalta edellytetystä jatkokoulutuksesta ja jatkokoulutuksen antajasta.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *katsastustoimintalailla* ajoneuvojen katsastustoiminnasta annettua lakia;
- 2) *lähiopetuksella* opetusta, joka annetaan yhdessä luokassa opettajan ja oppilaan ollessa paikalla;
- 3) *etäopetuksella* ohjattua tai ohjeistettua opetusta, joka järjestetään koulutusjakson aikana vuorovaikutteisesti ja todennetusti muuten kuin yhdessä luokassa;
- 4) *oppitunnilla* opetusjaksoa, jonka pituus on 45 minuuttia.

3 §

Koulutuksen tarkoitus ja rakenne

Katsastustoimintalain 19 §:ssä tarkoitetun määräaikaikatsastuskoulutuksen tarkoituksena on antaa mainitun lain 18 §:ssä tarkoitettua peruskoulutuksen tai 20 §:ssä tarkoitettua osan peruskoulutuksesta suorittaneelle, katsastusalalle aikovalle valmiudet suorittaa ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksia säännöksissä, määräyksissä ja ohjeissa edellytetyllä tavalla. Määräaikaikatsastuskoulutus muodostuu:

- 1) yleisjaksosta;
- 2) yleisjakson jälkeen suoritettavasta kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksosta (*määräaikaikatsastuskoulutus ja loppukoe kevyiden ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksiin*);
- 3) raskaiden ajoneuvojen koulutusjaksosta (*määräaikaikatsastuskoulutus ja loppukoe raskaiden ajoneuvojen määräaikaikais- ja valvontakatsastuksiin*).

Määräaikaikatsastuskoulutuksen loppukokeet oikeuttavat 1 momentissa tarkoitetulla tavalla joko kevyiden taikka kevyiden ja ras-

kaiden ajoneuvojen määräaikaiskatsastuksiin, jollei 3 momentista muuta johdu.

Katsastustoimintalain 19 §:ssä tarkoitettua erikoiskoulutuksen tarkoituksena on antaa valmiudet erityisosaamista vaativien katsastustoimenpiteiden suorittamiseen. Koulutus jakaantuu seuraaviin jaksoihin:

- 1) kevyiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten jakso;
- 2) raskaiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten jakso;
- 3) raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen jakso.

Erikoiskoulutus oikeuttaa koulutusjakson erityisalan mukaisten katsastustoimenpiteiden suorittamiseen.

Ammattitaidon ylläpitäminen varmistetaan täydennyskoulutuksessa sekä erikoiskoulutuksen täydennyskoulutuksessa ja kokeessa. Täydennyskoulutuksen tarkoituksena on antaa katsastustoiminnasta vastaavalle ja katsastajalle tiedot katsastusta koskevista uusista säännöksistä, ohjeista ja työmenetelmistä. Erikoiskoulutuksen kokeessa tarkastetaan, että katsastaja hallitsee edelleen asianomaista erityisosaamista vaativat katsastustoimenpiteet.

4 §

Pääsyyvaatimukset määräaikaiskatsastuskoulutukseen

Määräaikaiskatsastuskoulutukseen kuuluvalla kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksolle pääsyn edellytyksenä on katsastustoimintalain 18 §:ssä tarkoitettu peruskoulutus tai mainitun lain 20 §:ssä tarkoitettu osa peruskoulutuksesta. Koulutusjaksolle pääsyn edellytyksenä olevasta kokemuksesta säädetään katsastustoimintalain 19 §:n 2 momentissa.

Raskaiden ajoneuvojen koulutusjaksolle pääsyn edellytyksenä olevasta kokemuksesta säädetään katsastustoimintalain 19 §:n 3 momentissa.

5 §

Määräaikaiskatsastuskoulutuksen kesto ja sisältö

Yleisjaksolla on vähintään 35 oppituntia lähi- ja etäopetusta, josta enintään puolet saa

olla etäopetusta. Jaksolla annetaan perustiedot katsastukseen liittyvistä säännöksistä, katsastusjärjestelmästä sekä katsastajan työhön liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Yleisjakson opetusaiheita ovat ainakin:

- 1) yleiset ajoneuvojen varusteita ja käyttöä koskevat säännökset ja määräykset;
- 2) ajoneuvojen katsastusta koskevat säännökset ja määräykset;
- 3) ajoneuvojen rakenne, varusteet ja kuormaaminen;
- 4) ajoneuvoihin liittyvät hyväksyntämenettelyt;
- 5) ajoneuvojen rekisteröinti;
- 6) ajoneuvojen verotus;
- 7) liikennevakuutus;
- 8) työturvallisuus;
- 9) liikenneturvallisuus;
- 10) yleiset vastuukysymykset ja esteellisyys;
- 11) katsastustoiminnan kehitys, tavoitteet ja valvonta;
- 12) laatu katsastustoiminnassa mukaan lukien laatu- ja ympäristöjärjestelmät;
- 13) katsastustoimintaan sovellettavat säännökset ja määräykset;
- 14) ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käyttö.

Kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksolla on vähintään 35 oppituntia lähi- ja etäopetusta, josta enintään puolet saa olla etäopetusta. Lisäksi kevyiden ajoneuvojen koulutusjaksoon liittyy vähintään kaksi viikkoa käytännön työharjoittelua, jollei jäljempänä toisin säädetä. Kevyen kaluston koulutusjakson opetusaiheita ovat ainakin:

- 1) kevyiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastusta koskevat säännökset, määräykset ja ohjeet;
 - 2) tarkastuskohteet määräaikaiskatsastuksessa ja vikojen arviointi;
 - 3) työmenetelmät;
 - 4) kevyiden ajoneuvojen teknisten varusteiden tarkoitus ja toiminta;
 - 5) pakokaasu- ja jarrumittaukset sekä heilahduksenvaimentimien testaus;
 - 6) kevyiden ajoneuvojen rakennemuutokset ja verotus;
 - 7) aktiivisten ja passiivisten turvajärjestelmien tarkoitus ja toiminta;
 - 8) ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käyttö.
- Raskaiden ajoneuvojen koulutusjaksolla

on vähintään 35 oppituntia lähi- ja etäopetusta, josta enintään puolet saa olla etäopetusta. Lisäksi raskaiden ajoneuvojen koulutusjaksoon liittyy vähintään kaksi viikkoa käytännön työharjoittelua, jollei jäljempänä toisin säädetä. Raskaiden ajoneuvojen koulutusjakson opetusaiheita ovat ainakin:

- 1) raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastusta koskevat säännökset, määräykset ja ohjeet;
- 2) tarkastuskohteet määräaikaikatsastuksessa ja vikojen arviointi;
- 3) työmenetelmät;
- 4) raskaiden ajoneuvojen teknisten varusteiden tarkoitus ja toiminta;
- 5) pakokaasu-, nopeudenrajoitin- ja jarrumittaukset sekä niihin liittyvät asiakirjat;
- 6) aktiivisten ja passiivisten turvajärjestelmien tarkoitus ja toiminta;
- 7) ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien mitat ja massat;
- 8) ajoneuvojen päällirakenteet ja niiden kiinnitys;
- 9) raskaiden ajoneuvojen rakennemuutokset ja verotus;
- 10) ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käyttö.

Käytännön työharjoittelu on suoritettava ohjattuna katsastustoimipaikalla. Myös lähi- ja etäopetukseen tulee sisältyä käytännön harjoittelua.

6 §

Määräaikaikatsastuskoulutuksen kokeet

Yleisjakson suorittamiseksi on läpäistä jatkokoulutuksen antajan järjestämä kirjallinen koe.

Liikenteen turvallisuusvirasto laatii luettelon 1 momentissa tarkoitetuissa kokeissa esitettävien kysymysten aiheista. Liikenteen turvallisuusviraston edustajalla on oikeus olla valvomassa koetta.

Kevyiden ajoneuvojen ja raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuskoulutuksen suorittamiseksi on läpäistävä Liikenteen turvallisuusviraston järjestämät loppukokeet, jotka sisältävät kirjallisen osuuden ja käytännön osuudet. Kokeisiin käytettävät ajat eivät sisälly 5 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyihin vähimmäistuntimääriin.

7 §

Pääsyvaatimukset määräaikaikatsastuskoulutuksen kokeisiin

Yleisjakson kokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu koulutus on suoritettu.

Kevyiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuksen loppukokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu koulutus sekä käytännön työharjoittelu on suoritettu. Henkilö, jolla on ajoneuvoalan korjaamokokemusta tai vastaavaa kokemusta vähintään kolme vuotta, voi kuitenkin osallistua loppukokeeseen suoritettuaan hyväksytysti mainitun momentin 1 kohdassa tarkoitettua yleisjakson ja osallistuttuaan 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun opetukseen sekä suoritettuaan vähintään yhden viikon pituisen käytännön työharjoittelun.

Raskaiden ajoneuvojen määräaikaikatsastuksen loppukokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu koulutus sekä käytännön työharjoittelu on suoritettu. Henkilö, jolla on ajoneuvoalan korjaamokokemusta tai vastaavaa kokemusta vähintään kolme vuotta, voi kuitenkin osallistua loppukokeeseen osallistuttuaan 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuun opetukseen sekä suoritettuaan vähintään yhden viikon käytännön työharjoittelua.

8 §

Pääsyvaatimukset erikoiskoulutukseen

Kevyiden ja raskaiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten koulutusjaksolle pääsyn edellytyksenä olevasta kokemuksesta säädetään katsastustoimintalain 19 §:n 3 momentissa.

Raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen koulutusjaksolle pääsyn edellytyksenä olevasta kokemuksesta säädetään katsastustoimintalain 19 §:n 3 momentissa.

9 §

Erikoiskoulutuksen kesto ja sisältö

Kevyiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten koulutusjakso si-

sältää vähintään 35 oppituntia lähiopetusta. Jakson opetusaiheita ovat ainakin:

1) kevyiden ajoneuvojen katsastusta ja rekisteröintiä koskevat säännökset, määräykset ja ohjeet;

2) katsastuksen suorittaminen ja vaatimustenmukaisuuden osoittaminen sekä katsastuksessa tarvittavat asiakirjat;

3) ajoneuvon muutosten vaikutus ajoneuvojen verotukseen;

4) ajoneuvon ja sen osien hyväksyntämenettely;

5) kevyiden ajoneuvojen teknisten varusteiden tarkoitus ja toiminta;

6) kevyiden ajoneuvojen rakennemuutokset;

7) vaurioituneen ajoneuvon rekisteröintikatsastus;

8) ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käyttö.

Raskaiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastusten koulutusjakso sisältää vähintään 35 oppituntia lähiopetusta. Jakson opetusaiheita ovat ainakin:

1) raskaiden ajoneuvojen katsastusta ja rekisteröintiä koskevat säännökset, määräykset ja ohjeet;

2) katsastuksen suorittaminen ja vaatimustenmukaisuuden osoittaminen sekä katsastuksessa tarvittavat asiakirjat;

3) ajoneuvon muutosten vaikutus ajoneuvojen verotukseen;

4) ajoneuvon ja sen osien hyväksyntämenettely;

5) raskaiden ajoneuvojen teknisten varusteiden tarkoitus ja toiminta;

6) raskaiden ajoneuvojen rakennemuutokset;

7) ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien mitat ja massat;

8) ajoneuvon päällirakenteet ja niiden kiinnitys;

9) ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käyttö.

Raskaiden ajoneuvojen jarrujen laajan tarkastuksen koulutusjakso sisältää 21 oppituntia lähiopetusta. Jakson opetusaiheita ovat ainakin:

1) raskaiden ajoneuvojen jarruja koskevat säännökset, määräykset ja ohjeet;

2) raskaiden ajoneuvojen jarrujärjestelmän rakenne ja toiminta;

3) teoreettinen jarrusovitus;

4) jarrutarkastelu dynamometrillä;

5) jarrutarkastelu hidastuvuuskokein.

Kaikki tässä pykälässä tarkoitetut koulutusjaksot sisältävät käytännön harjoittelua.

10 §

Erikoiskoulutuksen kokeet

Erikoiskoulutuksen suorittamiseksi on läpäistävä jatkokoulutuksen antajan järjestämä kyseisen koulutuksen kirjallinen koe.

Liikenteen turvallisuusvirasto laatii luettelot kokeissa esitettävien kysymysten aiheista. Liikenteen turvallisuusviraston edustajalla on oikeus olla valvomassa koetta.

11 §

Pääsyvaatimukset erikoiskoulutuksen kokeisiin

Erikoiskatsastuskoulutuksen kokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että 3 §:n 3 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettu kyseistä aihetta koskeva koulutus on suoritettu.

Erikoiskoulutusoikeuden ylläpitämiseksi suoritettavaan kokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että erikoiskoulutuksen täydennyskoulutus on suoritettu.

12 §

Määräaikaiskatsastuskoulutuksen täydennyskoulutus

Ammattitaidon ylläpitämiseksi ja säilyttämiseksi oikeuden määräaikais- ja valvontakatsastusten suorittamiseen katsastustoiminnasta vastaavan ja katsastajan on osallistuttava täydennyskoulutukseen vähintään kerran kalenterivuodessa.

Täydennyskoulutuksessa käsitellään uusia säännöksiä, määräyksiä ja ohjeita, uutta tekniikkaa ja työmenetelmiä sekä muita katsastukseen liittyviä ajankohtaisia aiheita.

Jokaisen täydennyskoulutuksen tulee käsitellä vähintään yhteensä seitsemän oppituntia lähi- ja etäopetusta.

Katsastustoiminnasta vastaava ja katsastaja voivat Liikenteen turvallisuusvirastolle ennakoon ilmoitetusta, erityisestä syystä ly-

kätä täydennyskoulutukseen osallistumista kalenterivuoden päättymistä seuraavan vuoden maaliskuun loppuun asti menettämättä oikeuttaan määräaikais- ja valvontakatsastusten suorittamiseen. Seuraavalle vuodelle lykätty täydennyskoulutus ei korvaa kyseisen vuoden täydennyskoulutusta.

13 §

Erikoiskoulutuksen täydennyskoulutus ja koe

Ammattitaidon ylläpitämiseksi ja säilyttääkseen oikeuden erityisosaamista vaativien katsastusten suorittamiseen katsastustoiminnasta vastaavan ja erikoiskatsastuksia suorittavan katsastajan on osallistuttava kyseisen erityisosaamista vaativan erikoiskoulutuksen täydennyskoulutukseen ja läpäistävä koe sen vuoden loppuun mennessä, jona on kulunut kolme vuotta siitä, kun hän on viimeksi suorittanut hyväksytysti kyseisen kokeen.

Täydennyskoulutuksessa käsitellään uusia säännöksiä, määräyksiä ja ohjeita, uutta tekniikkaa ja työmenetelmiä sekä muita katsastukseen liittyviä ajankohtaisia aiheita.

Jokaisen täydennyskoulutuksen tulee käsitellä yhteensä vähintään neljä oppituntia lähi- ja etäopetusta sekä kokeen.

Katsastustoiminnasta vastaava ja katsastaja voivat Liikenteen turvallisuusvirastolle ennakkoon ilmoitetusta, erityisestä syystä lykätä erikoiskoulutuksen täydennyskoulutukseen osallistumista ja kokeen suorittamista katsastusoikeuden päättymistä seuraavan kalenterivuoden maaliskuun loppuun asti menettämättä oikeutta erityisosaamista vaativien katsastustoimenpiteiden suorittamiseen. Seuraavalle vuodelle lykätty täydennyskoulutus ja kokeen suorittaminen vastaavat edellisen vuoden täydennyskoulutusta ja koetta.

14 §

Poikkeukset täydennyskoulutuksesta ja kokeista

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisestä syystä lykätä täydennyskoulutuksen ja kokeen suorittamisvelvollisuutta määräajaksi. Seuraavalle vuodelle lykätty täydennyskoulu-

tus tai kokeen suorittaminen vastaavat edellisen vuoden täydennyskoulutusta ja koetta.

15 §

Katsastustoiminnasta vastaavan käytännön kokemus

Katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla monipuolista käytännön kokemusta katsastuksista ja niihin liittyvistä tarkastuksista.

Katsastustoimintalain 6 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia kevyiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla työkokemusta kevyiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksista vähintään kuuden kuukauden päätoimista työskentelyä vastaava aika.

Katsastustoimintalain 6 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisia raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla 2 momentissa tarkoitettu kokemus. Lisäksi hänellä tulee olla työkokemusta raskaiden ajoneuvojen määräaikais- ja valvontakatsastuksista sekä jarrujen perus- ja laajoista tarkastuksista vähintään yhden kuukauden päätoimista työskentelyä vastaava aika.

Katsastustoimintalain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia kevyiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla 2 momentissa tarkoitettu kokemus. Lisäksi hänellä tulee olla työkokemusta kevyiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksista kustakin yhteensä vähintään yhden kuukauden päätoimista työskentelyä vastaava aika.

Katsastustoimintalain 6 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia raskaiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan katsastustoiminnasta vastaavalla tulee olla 3 ja 4 momentissa tarkoitettu kokemus. Lisäksi hänellä tulee olla työkokemusta raskaiden ajoneuvojen rekisteröinti-, muutos- ja kytkentä-katsastuksista kustakin yhteensä vähintään yhden kuukauden päätoimista työskentelyä vastaava aika.

16 §

Koulutuksen järjestäminen

Koulutusta saa antaa enintään kahdeksan oppituntia koulutuspäivän aikana.

Liikenteen turvallisuusviraston edustajalla on oikeus olla läsnä seuraamassa koulutusta. Koulutuksen antajan on ilmoitettava jokaisen koulutusjakson ajasta ja paikasta Liikenteen turvallisuusvirastolle viimeistään kaksi viikkoa ennen jakson alkua.

17 §

Kokeiden järjestäminen ja hyväksyminen

Koulutuksen antaja voi järjestää koulutukseen liittyvät kokeet yksin tai yhdessä toisen koulutuksen antajan kanssa.

Kokeet tulee järjestää siten, että niissä voidaan selvittää, hallitsevatko kokeeseen osallistujat koulutuksen opetusaiheet. Koulutuksen antajan on ilmoitettava jokaisen kokeen ajasta ja paikasta Liikenteen turvallisuusvirastolle viimeistään kaksi viikkoa ennen kokeita.

Erikoiskoulutuksen kokeeseen voivat osallistua myös ne, jotka suorittavat kokeen täydennyskoulutukseen liittyvänä kokeena.

Helsingissä 6 päivänä maaliskuuta 2014

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*

18 §

Kokeista annettavat todistukset

Jatkokoulutukseen liittyvän kokeen järjestäjän on pyydettyessä annettava kokeeseen osallistuneelle todistus hyväksytysti suoritusta kokeesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräaikaikatsastuskoulutuksen loppukokeeseen osallistuneelle todistuksen hyväksytysti suoritusta kokeesta.

Jatkokoulutuksen antajan on pyydettyessä annettava täydennyskoulutukseen osallistuneelle todistus koulutukseen osallistumisesta.

19 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2014. Asetuksen 13 §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivän tammikuuta 2015.

Tällä asetuksella kumotaan ajoneuvojen katsastushenkilöstön lisäkoulutuksesta annettu liikenneministeriön päätös (201/1999).

Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olevat katsastustoimintalain 58 §:n 10 momentin mukaiset koulutusoikeudet oikeuttavat 13 §:n mukaisen asianomaisen erikoiskoulutuksen täydennyskoulutuksen antamiseen luvan voimassaolon ajan.

Liikenneneuvos, johtava asiantuntija Kari Saari